

UCHWAŁA NR XVIII/141/2019

RADY MIEJSKIEJ W SŁUBICACH

z dnia 19 grudnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice na 2020 rok.

Na podstawie art.4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. z 2019 r. Dz. U. poz.2277) oraz art. 10 ust.2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (j. t. z 2019 r. Dz. U. poz. 852 ze zm.) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice na 2020 rok w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Słubic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Grzegorz Cholewczyński

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice na 2020 rok.

I. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r., poz. 2277), do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te obejmują: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii. W celu realizacji wyżej wymienionych zadań opracowywany jest „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020” (zwany dalej Gminnym Programem), który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492, z 2019 r. poz. 447) w art. 19 pkt. 4 wprowadziła zmiany do Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 4¹ ust. 2 wprowadził zmianę dotyczącą realizacji zadań prowadzonych w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania

problemów alkoholowych z uwzględnieniem celów operacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określonych w Narodowym Programie Zdrowia. Realizując Gminny Program, należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w rozumieniu wyżej wymienionych przepisów. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym stanowi art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. W kontekście nowego brzmienia art. 4¹, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględnić zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia.

Uzależnienia – w szczególności alkoholizm niosą za sobą poważne zagrożenia dla zdrowia publicznego. Spośród problemów społecznych naszego kraju te związane z substancjami psychoaktywnymi mają znaczenie szczególne z uwagi na ich rozmiar, złożoność, a także koszty społeczne i ekonomiczne. Negatywne skutki związane z używaniem, a przede wszystkim nadużywaniem alkoholu są powszechnie znane i można je zaobserwować w wielu obszarach życia społecznego. Szkody spowodowane przez alkoholizm występują w trzech głównych wymiarach: indywidualnym – oddziaływanie negatywne na zdrowie psychiczne i fizyczne osób pijących; społecznym - negatywne oddziaływanie na zdrowie psychiczne i fizyczne członków rodziny, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo, bezrobocie oraz ekonomicznym, którymi są koszty: leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, lecznictwa odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy.

Zdrowie społeczeństwa jest uzależnione od wielu czynników; najważniejsze z nich to postawy i zachowania składające się na styl życia. Indywidualnie podejmowane wybory dotyczące czy to sposobu odżywiania, aktywności fizycznej, czy też nadużywania alkoholu wpływają na kondycję zdrowotną całego społeczeństwa. Stąd konieczność dbania o warunki legislacyjne oraz organizacyjne, które zapewnią oddziaływanie czynników chroniących i ograniczą destrukcyjne oddziaływanie czynników ryzyka.

II. Podstawy prawne.

Ustawy:

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.);

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.);

Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492, ze zm.);

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 ze zm.).

Programy krajowe:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 z dnia 4 sierpnia 2016 r.;

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 z dnia 29 kwietnia 2014 roku.

Programy regionalne:

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2018-2021, przyjęty Uchwałą Nr XL/609/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego dnia 19 grudnia 2017 roku;

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii, przyjęty uchwałą XXVI/370/16 Sejmiku Województwa Lubuskiego dnia 19 grudnia 2016 roku.

III. Diagnoza problemów alkoholowych.

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) (wydanie z 2009 r.) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu. Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych (lub nadużywających alkoholu). Poza wyniszczeniem zdrowotnym i psychicznym, które dotyka osoby uzależnione, ma również wymiar społeczny, obejmując swoim zasięgiem zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin i osób żyjących w najbliższym otoczeniu alkoholika. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele innych szkód społecznych, np.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo i bezrobocie. Szkody występują w znacznej mierze w sferze ekonomicznej. Są to koszty: leczenia osób uzależnionych jak i współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności oraz spadek wydajności pracy. Dlatego działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu lokalnego.

W badaniu „Kondycja psychiczna mieszkańców Polski” przeprowadzonym przez badaczy z Instytutu Psychiatrii i Neurologii wskazano, że w próbie losowej liczącej ponad 10 tysięcy respondentów osób w wieku 18-64 lata do najczęstszych zaburzeń psychicznych należały

zaburzenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych (12,8%), w tym nadużywanie i uzależnienie od alkoholu (11,9%) oraz nadużywanie i uzależnienie od narkotyków (1,4%). Prognoza tych danych na populację ogólną pozwala przyjąć, iż nadużywanie substancji, w tym alkoholu dotyczy około 3 milionów Polaków a uzależnienie około 750 tysięcy osób w wieku produkcyjnym. Na podstawie danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawartych w Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rodzinach z problemem alkoholowym, w których co najmniej jedna osoba pije w sposób szkodliwy dla niej i dla członków rodziny, żyje 943 tysiące dzieci i młodzieży, populacja ta stanowi 13% tej grupy wiekowej. Dzieci te stanowią grupę ryzyka ze względu na kumulację niekorzystnych czynników tj. zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców, niewłaściwe normy i wzorce rodzinne oraz środowiskowe a także niekorzystne środowisko rozwoju.

Potwierdzają to dane opublikowane w 2018 roku w Narodowym Programie Trzeźwości, według których w Polsce mieszka duża liczba osób uzależnionych (między 640 tysięcy a milionem obywateli) i bardzo duża grupa osób szkodliwie i ryzykownie pijących – ok. 3 mln (czyli według najnowszej klasyfikacji diagnostycznej DSM V – uzależnieni w stopniu lekkim i umiarkowanym), kilkumilionowa (4-5 mln) rzesza osób współuzależnionych, w tym ok. 1 mln dzieci wykazujących zaburzenia zdrowotne, psychiczne i rozwojowe.

Liczba dorosłych mieszkańców gminy Słubice na koniec 2018 roku liczyła 16.661 osób, w związku z tym przyjmując szacunkowe dane badania przeprowadzonego pod redakcją Jacka Moskalewicza, Andrzeja Kiejnę i Bogdana Wojtyniaka zaburzenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych dotyczą około 2 tysiące mieszkańców gminy, w tym nadużywanie i uzależnienie od alkoholu około 1,9 tys. mieszkańców.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Słubicach w 2017 r. przeprowadzono 27.493 badań osób kierujących na zawartość alkoholu w organizmie, w związku z tym wykryto 202 nietrzeźwych kierujących pojazdami. W 2018 roku przeprowadzono 22.430 badań pod kątem nietrzeźwości na drogach. W związku z tymi kontrolami wykryto 162 nietrzeźwych kierowców. W 2019 roku (od stycznia do listopada zostało przeprowadzonych 12.100 badań, dzięki którym ujawniono 201 nietrzeźwych kierowców.

Ponadto na terenie całego powiatu policjanci z Komendy Powiatowej Policji w 2017 roku założyli 117 Niebieskich Kart a w wyniku interwencji zatrzymano 51 osób, w tym 33 do wytrzeźwienia. W 2018 roku zostało założonych 128 Niebieskich Kart a w wyniku interwencji zatrzymano 97 osób, w tym 31 do wytrzeźwienia.

Według danych Interdyscyplinarnego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Słubicach w 2017 roku zostało wszczętych 36 procedur Niebieskiej Karty, w tym,

w przypadku 26 rodzin dochodziło do przemocy w wyniku używania lub nadużywania alkoholu. W 2018 roku założono 38 procedur Niebieskiej Karty a w przypadku 31 rodzin do pracy w grupach roboczych powoływano członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2019 roku (od stycznia do listopada) zostało założonych 36 Niebieskich Karta a w przypadku 26 rodzin dochodziło do przemocy w wyniku używania lub nadużywania alkoholu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słubicach składa się z podkomisji problemowych. W jej skład wchodzi zespół ds. procedury zmierzającej do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Na przestrzeni kilku lat jest tendencja zwiększenia ilości prowadzonych spraw o nałożenie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego na podstawie art. 25 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W gminie Słubice w 2017 roku liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosiła 12, w 2018 roku 15 osób a w 2019 (od stycznia do listopada) 17 osób.

W ramach zadań własnych gmina dofinansowała działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych ora członków ich rodzin. W 2017 roku z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 210 mieszkańców gminy, w 2018 roku było to 198 osób, a w 2019 roku (od stycznia do listopada) 180 osób. Były to zarówno osoby z problemem alkoholowym, jak i członkowie rodzin osób uzależnionych a także osoby doświadczające przemocy w rodzinie.

Dzieci i młodzież.

Picie alkoholu przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym powodującym zaburzenia czynności poznawczych: koncentracji uwagi, zapamiętywania, uczenia się lub kontroli emocji. Wyniki ogólnopolskich badań zrealizowanych w 2018 roku przez Instytut Matki i Dziecka w Warszawie pn. „Międzynarodowe Badania nad zachowaniami zdrowotnymi młodzieży szkolnej HBSC” wskazują, że inicjację alkoholową ma za sobą co trzecia badana osoba tj. 34,6% dzieci. W grupie 11-latków odsetek tych, którzy mają już inicjację alkoholową za sobą wynosił 11.4%, wśród 13-latków – 28% a w grupie 15-latków ponad 63%. W najstarszej grupie przy uwzględnieniu płci okazało się, że to dziewczęta piją więcej niż chłopcy.

Na terenie gminy Słubice na przełomie 2018 i 2019 roku zostało przeprowadzone badanie pn. „Społeczna diagnoza uczniów 2018. Lustro.” Badanie zostało przeprowadzone na próbie 537 uczniów z klas V-VIII ze słubickich szkół podstawowych. W związku z tym powstał raport, z którego wynika, że wśród uczniów klas V i VI do picia piwa w ciągu ostatnich 12 miesięcy

przyznało się ponad 9% uczniów, wśród uczniów klas VII i VIII odsetek ten wyniósł 19%. Wino piło w ciągu ostatnich 12 miesięcy 5% uczniów klas V i VI oraz 15% uczniów klas VII i VIII. Do wypicia wódki przyznało się 2% uczniów klas V i VII oraz 14% uczniów klas VII i VIII. W starszej grupie badanych przy uwzględnieniu płci okazało się, że chłopcy piją więcej niż dziewczęta. Do wypicia piwa w ciągu ostatnich 12 miesięcy przyznało się 23% chłopców i 18% dziewcząt, do wypicia wódki zaś odpowiednio 16% chłopców i 12% dziewcząt.

IV. Problemy narkotykowe.

Do najbardziej popularnych nielegalnych substancji psychoaktywnych w Polsce należą przetwory konopi indyjskich i w mniejszym stopniu amfetamina. Wskazują na to badania terenowe przeprowadzone na przełomie 2014/2015 r. przez Fundację Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS). Badania prowadzone były metodą wywiadów kwestionariuszowych, realizowanych przez ankieterów w drodze indywidualnych, osobistych kontaktów. Liczba zrealizowanych wywiadów wyniosła 1379. Badania o zasięgu ogólnopolskim prowadzone były na reprezentatywnej próbie mieszkańców gospodarstw domowych w wieku 15 i więcej lat pn. „Oszacowanie rozpowszechnienia wybranych uzależnień behawioralnych oraz analiza korelacji pomiędzy występowaniem uzależnień behawioralnych a używaniem substancji psychoaktywnych”, 2015 r. – projekt badawczy zrealizowany przez Fundację Centrum Badania Opinii Społecznej, współfinansowany ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych będących w dyspozycji Ministra Zdrowia.

Jak wskazują wyniki badań, do kontaktu (choćby jednorazowego) z marihuaną lub haszyszem przyznało się 16,3% badanych. Pozostałe substancje charakteryzuje o wiele niższy poziom rozpowszechnienia. Na drugim miejscu znajduje się amfetamina (1,7%) oraz ecstazy (1,7%), następnie kokaina (1,4%) oraz nowe substancje psychoaktywne, tzw. dopalacze (1,3%) i LSD (1,3%). Do używania narkotyków kiedykolwiek w życiu przyznało się 16,4% badanych, natomiast do używania narkotyków w przeciągu ostatnich 12 miesięcy od przeprowadzenia badania przyznało się 4,7% badanych.

W badaniu „Kondycja psychiczna mieszkańców Polski” przeprowadzonym w 2012 roku przez badaczy z Instytutu Psychiatrii i Neurologii wskazano, że w próbie losowej liczącej ponad 10 tysięcy respondentów osób w wieku 18-64 lata do najczęstszych zaburzeń psychicznych należały zaburzenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych (12,8%), w tym nadużywanie i uzależnienie od narkotyków (1,4%).

W 2015 roku na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze zostało przeprowadzone badanie: „Diagnoza używania substancji psychoaktywnych przez mieszkańców województwa lubuskiego”. Badanie dotyczyło zdiagnozowania używania substancji psychoaktywnych i uzależnienia od nich oraz skali zjawiska zaburzeń

behawioralnych (m.in. dotyczących uzależnienia od hazardu, komputera i sieci, zakupów, pracy, telefonu) wśród dzieci, młodzieży i dorosłych z terenu województwa lubuskiego. Badaniem objęto 423 dorosłych mieszkańców województwa lubuskiego, zamieszkujących wszystkie powiaty oraz 2 056 uczniów kształcących się w 51 szkołach.

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w „Diagnozie społecznej 2015”, 1,3% osób dorosłych przyznaje się do zażywania narkotyków. Na pytanie związane z próbowaniem narkotyków odpowiedziało pozytywnie 3,5% osób w wieku do 24 lat oraz 3,3% osób w wieku 25 – 34 lata. Odsetek użytkowników narkotyków wśród osób od 35 roku życia wynosi 1%, a powyżej 44 lat już jedynie 0,3%. Najczęściej zażywanym narkotykiem wśród lubuszan jest marihuana albo haszysz (12%).

W toku realizowanego badania wśród uczniów szkół województwa lubuskiego, zapytano respondentów ze wszystkich typów szkół o zażywanie narkotyków oraz znajomość poszczególnych rodzajów środków psychoaktywnych. Analizując ilość osób używających substancje psychoaktywne należy podkreślić, iż około 1/4 uczniów zażywała w swoim życiu marihuanę, natomiast dopalaczy próbowało 10% badanych.

Rozważając ilość osób zażywających narkotyki, można przytoczyć wyniki badań ESPAD 2015, z których wynika, iż przetwory konopi były zażywane przez 25% osób w wieku 15 – 16 lat, spośród których 10% używało marihuany na 30 dni przed badaniem ogólnopolskim. Liczebność użytkowników marihuany rośnie wraz z wiekiem i w populacji osób w wieku 17 – 18 lat stanowi 43% kiedykolwiek w życiu oraz 15% wciąż ostatnich 30 dni przed badaniem. Należy podkreślić, iż około 30% osób badanych zażywało marihuanę w ciągu ostatniego roku przed badaniem. Po przeanalizowaniu powyższych wyników można założyć, iż liczba stałych użytkowników marihuany wynosi około 15%, taka sama liczba osób skorzystała raz lub okazjonalnie z konopi. Uzyskany wynik 15% osób często zażywających marihuanę, może sugerować duże prawdopodobieństwo uzależnienia się od tego narkotyku.

Z kolei analizując wyniki badania pn. „Społeczna diagnoza uczniów 2018. Lustro” przeprowadzonego na próbie 537 uczniów z klas V-VIII ze słubickich szkół podstawowych do zażywania marihuany przyznało się 2,5% uczniów klas V i VI a dopalaczy 2% uczniów tych klas, natomiast wśród uczniów klas VII i VIII odsetek ten wyniósł ponad 5% zażywających marihuanę i 5% dopalacze. W starszej grupie badanych przy uwzględnieniu płci okazało się, że chłopcy częściej sięgają po substancje psychoaktywne.

V. Dostępność do napojów alkoholowych w gminie Słubice.

Wprowadzona w 2018 roku nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości przyznała Radzie Gminy kompetencje do określenia maksymalnej liczby zezwoleń, w miejsce dotychczasowej możliwości wskazywania maksymalnej liczby punktów sprzedaży napojów

alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa). Ponadto, wprowadziła obowiązek określenia liczby zezwoleń na sprzedaż alkoholu do 4,5% oraz piwa – zarówno w przypadku placówek handlowych (do spożycia poza miejscem sprzedaży), jak i w przypadku lokali gastronomicznych (do spożycia w miejscu sprzedaży).

W celu ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży obowiązują zasady wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawarte w Uchwale Rady Miejskiej w Słubicach Nr LII/411/2018 z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie ustaleniu dla terenu gminy Słubice maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Słubice oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Obecnie obowiązujące na terenie gminy przepisy określają limit maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych odrębnie dla poszczególnych rodzajów przeznaczonych do spożycia: w miejscu sprzedaży: 135 zezwoleń o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo, 80 zezwoleń o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa), 80 zezwoleń o zawartości powyżej 18% zawartości alkoholu. Natomiast poza miejscem sprzedaży: 110 zezwoleń o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo, 110 zezwoleń o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa), 110 zezwoleń o zawartości powyżej 18% alkoholu.

W celu egzekwowania przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniują zgodność lokalizacji nowych punktów sprzedaży alkoholu z obowiązującymi przepisami a także wraz z przedstawicielami Straży Miejskiej dokonują kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wskazują, iż w Polsce w ciągu minionych dwóch lat nastąpił wzrost wartości sprzedanego alkoholu. W 2017 roku w Polsce sprzedaż alkoholu wynosiła 16.653.329.886,08 zł, w tym w województwie lubuskim suma ta wynosiła 483.698.911,16 zł. W 2018 roku wartość alkoholu sprzedanego w całym kraju wyniosła: 17.836.961.074,20 zł, w tym na terenie województwa lubuskiego: 515.536.852,46 zł.

Analizując sytuację w gminie Słubice nastąpił wzrost sprzedaży napojów alkoholowych. Na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w 2017 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy wynosiła 48.941.025,97 zł. Natomiast w 2018 wartość ta wyniosła 57.427.347,00 zł.

VI. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice na 2020 rok.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z zapisami ustawy środki te nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Zasady finansowania poszczególnych zadań określają Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wytyczne Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Budżet na realizację wszystkich zadań pochodzący z dochodów Gminy z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zaplanowano w 2020 roku na kwotę: 1.350.000 zł.

VII. Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice na 2020 rok.

Powyższe dane dotyczące zjawiska używania alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych, informacje dotyczące występujących problemów związanych z używaniem alkoholu na terenie gminy, dokumenty źródłowe pozwoliły rozpoznać skalę tego zjawiska w gminie Słubice, a także określić cele Programu i jego zadania. Wyznaczone w poszczególnych celach zadania mają doprowadzić do realizacji przyjętego celu głównego.

Głównym celem Gminnego Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe.

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice w 2020 roku.

Cel: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancje psychoaktywne oraz dla członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych a także dotkniętych przemocą w rodzinie.

1. Zlecenie realizacji programów terapeutycznych, podczas których prowadzone będą treningi umiejętności psychologicznych służących dalszemu zdrowieniu i rehabilitacji społecznej a także rodzinnej osób uzależnionych.
2. Wspomaganie działalności poradni leczenia uzależnień oraz ośrodków leczenia odwykowego, których pacjentami są mieszkańcy gminy.
3. Prowadzenie treningów umiejętności psychologicznych dla osób współuzależnionych.
4. Prowadzenie Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin poprzez zatrudnienie instruktorów, specjalistów i konsultantów zajmujących się profesjonalnie terapią uzależnień, pomocą psychologiczną i doradztwem.
5. Kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na szkolenia, dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i psychoterapii oraz do udziału w konferencjach, sympojach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz tworzących i realizujących profesjonalne programy zdrowotne i profilaktyczne.

Cel: udzielanie osobom uzależnionym oraz rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami pomocy Psychologicznej, społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Pomoc dla dzieci z rodzin z problemem związanym z uzależnieniem.

Priorytetowym zadaniem jest dostarczanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu na bazie świetlic opiekuńczo-wychowawczych działających na terenie wszystkich szkół. W świetlicach winna być zatrudniona wykwalifikowana kadra posiadająca przeszkolenie w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i profilaktyki systemowej. W ramach prowadzonych zajęć realizowane będą programy profilaktyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, reedukacyjne, sportowo - rekreacyjne oraz dożywanie podopiecznych.

2. Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży przejawiającej zachowania problemowe, której głównym celem będzie prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych i psychoterapeutycznych.
3. Organizacja wypoczynku letniego oraz opieki w czasie ferii zimowych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, a także pochodzących z rodzin zagrożonych patologią w formie półkolonii, kolonii bądź obozów.
4. Działanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego realizującego zadania związane z pomocą prawną, psychologiczną, terapeutyczną i doradczą dla członków rodzin dotkniętych alkoholizmem oraz narkomanią zwłaszcza realizacja programu psychoterapii współuzależnienia.

5. Dystrybucja materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy na terenie gminy oraz regionu. Zakup oraz rozprowadzanie ulotek na temat specyfiki uzależnień oraz sposobów radzenia sobie z problemami osobistymi.

6. Organizacja szkoleń oraz spotkań superwizyjnych skierowanych do nauczycieli, pedagogów i psychologów udzielających pomocy specjalistycznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel: prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodzin.

1. Tworzenie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki problemowej obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli i rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej.

2. Dofinansowanie, koordynacja oraz nadzór i kontrola realizacji programów profilaktycznych oraz wychowawczych w słuwickich szkołach- realizacja profesjonalnych programów wychowawczo-profilaktycznych we wszystkich szkołach podstawowych oraz gimnazjalnych a także przedszkolach.

3. Finansowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką w celu wypracowania standardów i zasad dla realizatorów programów profilaktycznych.

4. Promowanie skutecznych programów profilaktycznych, zwłaszcza rekomendowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Ośrodek Rozwoju Edukacji, a także opracowań autorskich i pilotażowych.

5. Realizacja programów umiejętności psychologicznych np. Treningu Zastępowania Agresji skierowanych do mieszkańców gminy, w celu likwidowania lub minimalizowania problemów związanych z prawidłowym funkcjonowaniem społecznym.

6. Realizacja warsztatów dla rodziców na temat umiejętności wychowawczych.

7. Dofinansowanie i sfinansowanie organizacji wypoczynku letniego dla dzieci z gminy Słubice - Akcja Lato oraz organizacja Akcji Zima w celu zapewnienia bezpiecznego i aktywnego wypoczynku dzieciom.

8. Organizowanie zajęć i finansowanie działalności interdyscyplinarnych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży a także realizacji programów zachęcających do rozwijania uzdolnień i rozbudzania pasji u dzieci, w tym zajęć sportowych.

9. Współfinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych na terenie świetlic wiejskich.

10. Wspieranie prospołecznych działań dzieci i młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderek i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i ochrony zdrowia.
11. Organizacja kampanii profilaktycznych, kampanii za rzecz promowania bezpieczeństwa oraz zdrowia: lokalnych i udział w ogólnopolskich np. Zachowaj Trzeźwy Umysł, Postaw na rodzinę, Dzień Bezpiecznego Internetu, Światowy Dzień bez Papierosa i in.
12. Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: organizowanie zawodów i imprez sportowych, imprez kulturalnych, festynów rodzinnych, konkursów literackich, plastycznych oraz artystycznych.
13. Organizacja spektakli i koncertów profilaktycznych dla młodzieży.
14. Opracowywanie, wydawanie, zlecenie druku oraz zakup broszur, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.
15. Prenumerata czasopism, periodyków oraz wyposażenie biblioteczki Urzędu Miejskiego w literaturę fachową służącą pogłębianiu wiedzy osób realizujących zadania programu.
16. Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych – integracja działań Komendy Powiatowej Policji w Słubicach, Straży Miejskiej oraz placówek edukacyjnych.

Cel: Ograniczanie dostępu do alkoholu oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.

1. Obowiązujące zasady wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawarte są w Uchwale Rady Miejskiej w Słubicach Nr LII/411/2018 z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie ustaleniu dla terenu gminy Słubice maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Słubice oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. W celu egzekwowania przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniują zgodność lokalizacji nowych punktów sprzedaży alkoholu z obowiązującymi przepisami wraz przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Słubicach oraz Straży Miejskiej dokonują kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
3. Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholu oraz innych zainteresowanych służb.

Cel: wspomaganie działalności instytucji oraz organizacji pozarządowych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

1. Wspieranie organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii zwłaszcza stowarzyszeń abstynenckich.
2. Wspieranie prowadzenia działalności organizacji pozarządowych realizujących programy profilaktyczne o charakterze uniwersalnym i selektywnym w środowisku lokalnym oraz podczas wyjazdów.
3. Wdrażanie projektów profilaktyczno-interwencyjnych skierowanych do osób eksperymentujących z różnymi środkami psychoaktywnymi i uzależnionych: profilaktyka wskazująca oraz programy redukcji szkód.
4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie i współpracę z ruchami samopomocowymi i grupami wsparcia.
5. Współorganizacja przedsięwzięć o charakterze pomocowym, edukacyjnym oraz profilaktycznym realizowanych przez instytucje i służby.
6. Realizacja przedsięwzięć o charakterze rewitalizacyjnym m. in. poprawa jakości życia mieszkańców oraz odbudowa więzi społecznych na obszarach, których występują negatywne zjawiska społeczne i środowiskowe.

Cel: Zapewnienie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Fundamentalne znaczenie w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym mają Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Są one organem podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, dlatego do zadań realizowanych przez członków Gminnej Komisji należy:

- Przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego;
- Przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi mającymi na celu dobrowolne poddanie się terapii;
- Prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego i przekazywanie jej do Sądu Rejonowego w Słubicach;
- Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z obowiązującymi przepisami;
- Kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- Uczestnictwo w posiedzeniach komisji;
- Inicjowanie i współuczestnictwo w zadaniach o charakterze profilaktycznym;

· Stała współpraca ze Świetlicami Opiekuńczo-wychowawczymi mieszczącymi się przy szkołach oraz innymi instytucjami oraz służbami działającymi na rzecz poprawy stanu zdrowia oraz sytuacji życiowej osób nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin;

· Tworzenie i realizacja założeń gminnych programów o charakterze zdrowotnym, profilaktycznym i społecznym.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za udział w pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się miesięczne wynagrodzenie w następujących wysokościach:

Przewodniczący: 25 %, Sekretarz: 23 %, członkowie podkomisji do spraw wywiadów środowiskowych 15%, członek: 13% kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie obowiązujących przepisów.

Brak uczestnictwa w pracach GKRPA jest podstawą potrącenia wynagrodzenia w całości lub w części przez Burmistrza.

VIII. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice w 2020 roku:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Miejski w Słubicach,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach,
- Zespół Administracyjny Oświaty w Słubicach,
- dyrektorzy wraz z kadrą pedagogiczną szkół podstawowych, przedszkoli, żłobka samorządowego a także szkół ponadgimnazjalnych,
- Komenda Powiatowa Policji w Słubicach,
- stowarzyszenia i organizacje pozarządowe,
- Straż Miejska,
- oraz inne podmioty, którym zlecane będą zadania GPPiRPAoPN.

Koordynacją realizacji zadań Programu zajmuje się Kierownik Biura spraw społecznych.

Jednostką odpowiedzialną za realizację zadań programu jest Urząd Miejski w Słubicach.

Dopuszcza się rozszerzenie zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice w 2020 roku realizowanych w ramach współfinansowania projektów z zakresu profilaktyki oraz zwiększania dostępności do usług terapeutycznych, doradczych i pomocowych.

UZASADNIENIE

Uzasadnienie do uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice na 2020 rok.

Do zadań własnych gminy zgodnie z obowiązującymi przepisami należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych oraz reintegracją i integracją społeczną osób uzależnionych. Zadania te w szczególności obejmują: zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniem pomocy psychospołecznej, prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

Program stanowiący załącznik do uchwały Rady Miejskiej jest kontynuacją działań realizowanych w zakresie ochrony zdrowia od kilku lat na terenie Gminy Słubice. Zaplanowane działania są rokrocznie poddawane ocenie i udoskonalane, by realizacja jego celów przynosiła wymierne korzyści dla poszczególnych grup mieszkańców naszej Gminy. Rozszerzanie i weryfikacja katalogu zaplanowanych zadań wynika z konsultacji prowadzonych z reprezentantami instytucji, służb, placówek i organizacji pozarządowych realizujących zadania programu.